

FÖR SAMTLIGA OMRÅDEN GÄLLER FÖLJANDE

ALLMÄNT

Ur miljöbalkens tredje kapitel:

Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön...

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket. (MB 3:6)

UNDERHÅLL

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Underhållet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär. Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ettbebyggelseområde av denna karaktär, skall underhållas så att deras särart bevaras. (PBL 3:13)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att byggnaders ursprungliga exteriör inte förändras genom exempelvis byte av fasadmateriäl, fönster, takmaterial eller färgtyp och kulör.
- att underhållet sker varsamt med traditionella material och metoder.
- att försöka rätta till kulturhistoriskt och miljömässigt olämpliga förändringar som skett under senare tid.
- att försöka bevara de ursprungliga materialen som med sin ålder och patina på ett oersättligt vis berättar om byggnadernas historia, äldre hantverksskicklighet, materialkvalitet och byggnadsteknik.

OM- OCH TILLBYGGNADER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas tillvara. (PBL 3:10)

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas. (PBL 3:12)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att en eventuell tillbyggnad eller andra nytillskott som fönster, dörrar och burspråk anpassas till den befintliga byggnaden både när det gäller utformning, placering och materialval.

TOMTER

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

Vid sådan ändring av en byggnad för vilken bygganmälan krävs skall tomten anordnas så att den uppfyller kraven i § 15 i den utsträckning som efter omständigheterna kan krävas med hänsyn till kostnaderna för arbetet och tomtens särskilda egenskaper. (PBL 3:16)

Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att tomterna inte förändras genom stora anläggningsarbeten, som plansprängningar och utfyllnader för exempelvis parkeringsplatser.
- att den traditionella växtligheten samt exempelvis staket, grindar och belysning bevaras och att eventuella nytillskott underordnar sig den befintliga miljön.

NYTILLKOMMANDE BEBYGGELSE

Uppförande av nya hus inom de områden som utpekats som kulturhistoriskt värdefulla kan endast bli aktuellt i undantagsfall. Nybyggnad kan medges om en villa skulle bli totalförstörd, till exempel på grund av brand. Uppförande av mindre uthus och garage kan i vissa fall godkännas.

Ur plan- och bygglagens tredje kapitel:

Byggnader skall placeras och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur- och kulturvärdena på platsen. Byggnader skall ha en yttre form och färg, som är estetiskt tilltalande, lämplig för byggnaderna som sådana och som ger en god helhetsverkan. (PBL 3:1)

Tomter som tas i anspråk för bebyggelse skall anordnas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- eller landskapsbilden och till natur och kulturvärdena på platsen. (PBL 3:15)

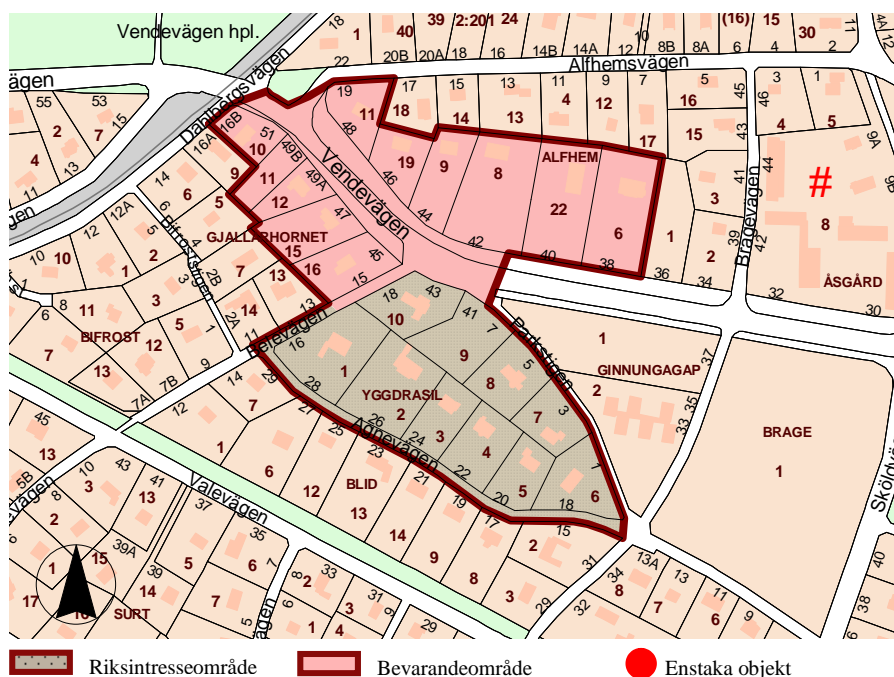
Detta innebär att stor vikt skall läggas vid:

- att husen placeras i förhållande till gatan på samma sätt som intilliggande byggnader.
- att en eventuell ny villabyggnad anpassas till områdets karaktär och ges likartade proportioner som omgivande villor.
- att eventuella garage eller uthus placeras så att de ej dominerar i förhållande till gatumiljön eller tomtens huvudbyggnad, samt i övrigt anpassas till närmiljöns material, form och färg.

Plan och bygglagens paragrafer gäller generellt för alla områden och enstaka byggnader.

B42 VENDEVÄGEN

Området motsvaras av Kulturminnesvårdsprogrammets närmiljö 30:5, Djursholm. Kvarteret Yggdrasil är även riksintresse, K 41 (se KMVP sidan 106 ff.).

MOTIV FÖR BEVARANDE

De välbevarade villorna och trädgårdstomterna i kvarteret Yggdrasil är en viktig del av svensk arkitekturhistoria.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Ture Rybergs vinnande tävlingsförslag 1916 till bebyggande av kvarteret Yggdrasil var ett utslag av nytänkande såväl vad gäller arkitekturen som utformningen av trädgårdarna.

De sju villor som uppfördes utformades med det för tiden nya klassicistiska formspråket, men också med förankring i 1700-talets svenska herrgårdar. För att erhålla en stor och solig tomt framför villorna är dessa förlagda så nära tomternas nordgräns som möjligt. Samtliga villor är försedda med intima gårdsbildningar och är efter naturens förutsättningar följsamt inpassade på kultiverande trädgårdstomter, starkt kontrasterande mot nationalromantikens naturtomtsideal.

Efter Vendevägen i kvarteret Alfhem ligger välbevarade villor i stil med Yggdrasil och uppförda samtidigt som dessa. Villorna i den del av kvarteret Gjallarhornet som ingår i området är uppförda på 1920-talet i en klassicistisk stil.

De stora villorna ligger glest utplacerade på väl tilltagna tomter och är byggda i 1 1/2 till 2 våningar. Husen har grunder av kvaderhuggen eller tuktad sten och i en del fall av gjuten betong. Fasadutformningen är stram och regelbunden. Ofta finns det hörnkedjor, pilastrar och utsmyckad portomfattning. Även takkupor och fönsterluckor förekommer. Några fasader är klädda med locklistpanel men annars dominerar slät- eller spritputs. Fasaderna är oftast färgsatta i gult eller grått med snickerier och putsad dekor i vitt. Taken är brutna, ofta utsvängda, sadeltak och i några fall obrutna sadeltak med valmade gavelspetsar. Det dominerande taktäckningsmaterialet är rött enkupigt lertegel.

Yggdrasil 4, Agnevägen 22

GÄLLANDE BESTÄMMELSER

Området betraktas som särskilt värdefullt ur kulturhistorisk synpunkt. Detta innebär att § 12 i plan- och bygglagens tredje kapitel gäller.

En del av området är av riksintresse för kulturmiljövården och skall enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada kulturmiljön.

Detaljplanen är från 1937. Planen föreskriver att tomterna ska omfatta minst 1 500 kvm. Tvåvåningshus med en högsta höjd om 8 meter får uppföras och max 1/8 av tomten får bebyggas. Om tomten är över 3 000 kvm får två lägenheter inredas annars får det bara finnas en lägenhet.

BEVARANDE

HELA OMRÅDET

För att områdets kulturhistoriska värden skall bevaras, är det vid underhåll, om- och tillbyggnader, nybyggnader eller andra arbeten, av stor vikt att hänsyn tas till områdets karaktär. Denna kan sammanfattas i följande punkter:

Tomternas utformning och husens placering

- Hus och trädgårdar är följsamt anlagda efter tomternas kuperade topografi, utan större plansprängningar eller planutfyllnader.
- Bostadshusen är oftast placerade vid tomternas nordgräns.
- Tomterna avgränsas med enkla staket eller lövhäckar.
- Växtligheten är kultiverad med fruktträd och buskar.

Husens storlek, höjd och karaktär

- Boningshusen är stora och uppförda i en våning med inredd vind eller två våningar.
- Husen har en stram och regelbunden utformning med viss utsmyckning av fasaderna.
- Taken är ofta brutna sadeltak med svängda former.

Material och färg

- Fasadernas ytmaterial är puts och i vissa fall locklistpanel.
- Färgsättningen är traditionell med ljus puts och ljusa oljefärger och putsad dekor i vitt.
- Grunderna är av huggen natursten eller betong.
- Taktäckningen består av enkupigt rött lertegel.

Övrigt

- Uthus och garage ansluter vad gäller placering, form och färg till tomtens övriga bebyggelse.

Om ett bebyggelseärende innebär ett hot mot områdets särdrag bör detaljplanen ändras. Planens bestämmelser och beskrivning skall då utformas så att områdets karaktär enligt ovanstående punkter i allt väsentligt garanteras.

VISSA BYGGNADER

Inom detta område finns ett antal byggnader som, förutom sitt värde som en del av kulturmiljön, har ett egenvärde ur arkitektonisk synpunkt. I de bebyggelseinventeringar som genomförts har husen delats in i tre klasser; omistlig, värdefull och intressant. Extra varsamhet bör iakttas när det gäller förändringar av de omistliga och värdefulla byggnaderna. De intressanta byggnaderna får anses skyddade genom vad som gäller för hela området.

Omistliga byggnader

För de så kallade omistliga byggnaderna gäller, förutom de punkter som behandlar hela området, att eventuella förändringar måste ske med mycket stor hänsyn till byggnadernas egenart. De fastigheter som berörs är:

- Yggdrasil 1, Belevägen 16
- Yggdrasil 2, Agnevägen 26
- Yggdrasil 6, Agnevägen 18

Värdefulla byggnader

För de så kallade värdefulla byggnaderna gäller, förutom de punkter som behandlar hela området, att eventuella förändringar bör ske med stor varsamhet. De fastigheter som berörs är:

- Alfhem 6, Vendevägen 38
- Alfhem 8, Vendevägen 42
- Alfhem 9, Vendevägen 44
- Alfhem 19, Vendevägen 46
- Gjallarhornet 16, Vendevägen 45
- Yggdrasil 3, Agnevägen 24
- Yggdrasil 4, Agnevägen 22
- Yggdrasil 5, Agnevägen 20
- Yggdrasil 7, Parkstigen 3